

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Gfv.VII.30.214/2020/6.

A tanács tagjai: Farkas Attila a tanács elnöke
Dr. Dzsula Marianna előadó bíró
Dr. Gáspár Mónika bíró

Az I. rendű felperes:

Az I. rendű felperes képviselője: K.-né dr. Cs.L. kamarai jogtanácsos

A II. rendű felperes:

A II. rendű felperes képviselője: Sándor Szegedi Szent-Ivány Komáromi Eversheds Sutherland
Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes jogi képviselője: Illés és Társai Ügyvédi Iroda

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.119/2019/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 10.P.21.179/2016/158.

Rendelkező rész

A Kúria az I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét hivatalból elutasítja.

A jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.000.000 (egymillió) forint, a II. rendű felperesnek pedig 1.270.000. (egymillió-kétszázhetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A **M-Z. Bútor Termelő Kft.** (a továbbiakban: adós) 2009. április 27-i kezdő időponttal elrendelt felszámolási eljárásában az alperest jelölték ki felszámolónak. Az alperes kérelmére az I. rendű felperes 2009. május – 2013. június között 38 alkalommal összesen 117.770.070 Ft visszatérítendő bér garancia támogatást folyósított az adósnak, amelyet nem fizetett vissza.
- [2] Az alperes az adós felszámolásának kezdő időpontjától a működés folytatása mellett döntött. 2009. augusztus 8-án ugyanakkor már arról értesítette az adós hitelezőit, hogy a teljes vagyon zálogjoggal terhelt, a realizálható bevétel nem nyújt fedezetet a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 57. § (1) bekezdés *a*) pontjába tartozó felszámolási költségekre sem, ennek ellenére folytatta a termelést, 2011. július 1-jétől a **PS C.I. Kft.**-vel (a továbbiakban: PS Kft.) kötött bér munka szerződés keretében. A PS Kft. a felszámoló döntési jogkörét elvonva, az érdekeltiségebe tartozó társaságoknak a követelések besorolása és az esedékesség vizsgálata nélkül pénztári kifizetéssel készpénzben 81.003.530 Ft-ot fizetett ki. A PS Kft. az adós által indított perben kötött egyezség alapján 107.864.549 Ft és járulékai megfizetésére vállalt kötelezettséget, amelynek nem tett eleget.
- [3] Az alperes a saját bankszámláját is használta az adós pénzforgalmához, amelyre más felszámolás alatt álló cégek követelése is jóváírásra került. A felszámolás alatt az alperes nem készített közbenső mérleget, az adós termelését 2012. végén fejezte be, a faipari gépeket 11.000.000 Ft-ért értékesítette.
- [4] Az alperes – az adós nevében – a felszámolás kezdő napján ingatlanbérleti szerződést, valamint a felszámolás alatti gazdasági tevékenység folytatása miatt áruszállítási (értékesítési) szerződéseket, 2009. november 27-én és 2010. január 4-én kölcsönszerződéseket kötött a II. rendű felperessel, amelyek ellenértékét nem fizette meg. A II. rendű felperes mint kifogást tevő kérelmére a bíróság az alperest 2011. július 4-én jogerős végzésével 18.815.021 Ft és 168.395,8 euró vételár, valamint 8.140,78 euró és 610.000 forint kölcsön megfizetésére kötelezte az adós rendelkezésére álló pénzeszközeiből.
- [5] A 2014. december 17-én benyújtott zárómérleg és zárójelentés alapján az alperes a felszámolási eljárás egyszerűsített módon történő befejezését kérte. A pénzforgalmi kimutatás szerint a felszámolás alatt az adósnak 1.000.047.000 Ft bevétele keletkezett (ebből 713.000.000 Ft árbevétel a tevékenység folytatásából, 19.000.000 Ft a bér munkából) és ugyanannyi volt a kiadás is. Az elsőfokú bíróság nem hagyta jóvá a zárómérleget.
- [6] A II. rendű alperes kifogása alapján indult eljárásban 2015. február 12-én a bíróság az alperest a súlyos, egyúttal ismétlődő jogszabálysértések miatt felmentette.
- [7] Az adós felszámolási eljárása 2019. március 18-án befejeződött, a cégjegyzékből 2019. április 27-i hatállyal törölték. A felperesek hitelezői igénye – vagyon hiányában – nem került kielégítésre.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

- [8] Az I. rendű felperes a 2016. október 12-én előterjesztett, utóbb módosított keresetében a Cstv. 54. §-a, Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 339. § (1) bekezdése és 359. §-a alapján az alperest elsődlegesen 44.810.745 Ft és járulékai, továbbá a 2009. július – 2009. október között adott valótlan adatszolgáltatás és a Cstv. 57. §-a szerinti kielégítési sorrend megsértése miatt 30.000.000 Ft általános kártérítés és járulékai, másodlagosan 74.810.745 Ft egyösszegű általános kártérítés és járulékai megfizetésére kötelezését kérte.
- [9] A II. rendű felperes módosított keresetében a Cstv. 54. §-a, az rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján 18.708.897 Ft és járulékai, 158.145,81 euró és járulékai, 210.000 Ft és járulékai, 8.140,78 euró és járulékai, valamint 1.000.000 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [10] Az alperes az I. rendű felperes keresete vonatkozásában elsődlegesen a per megszüntetését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 157. § *a*) pontja és 130. § (1) bekezdés *g*) pontja alapján, másodlagosan az rPp. 157. § *a*) pontja és 130. § (1) bekezdés *b*) vagy *c*)

pontjára hivatkozással kérte. Érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását elsődlegesen az I. rendű felperes keresetőségi jogának a hiánya, másodlagosa a követelés elévülése miatt kérte. Vitatta, hogy az I. rendű felperes által megjelölt jogalapon fennállnak a kártérítési felelőssége feltételei. A II. rendű felperes keresetének elutasítását elsődlegesen elévülés, másodlagosan a kártérítési felelőssége megállapításához szükséges feltételek hiánya miatt kérte.

Az első- és a másodfokú bíróság határozata

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az I. rendű felperesnek 73.293.501 Ft és járulékai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetét elutasította. A II. rendű felperes keresetét elutasította és a II. rendű felperest kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére.
- [12] Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes pergátló kifogásait, illetve a felperes keresetőségi joga hiánya és az elévülés körében tett hivatkozását sem. Az I. felperes követelését a Cstv. 57. § (2) bekezdés d) pontjába, illetve 57. § (1) bekezdés a) pontjába sorolt olyan hitelezői igénynek minősítette, amelyet a Cstv. 58. § (1) bekezdésének értelmében esedékességkor kell kielégíteni. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény (a továbbiakban: szakvélemény) alapján arra a következtetésre jutott, hogy mivel az adós gazdasági tevékenysége folyamatosan havi 10.000.000 Ft veszteséget termelt, az alperesnek meg kellett volna szüntetnie az adós gazdasági tevékenységét. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperesnek észlelnie kellett volna a folyamatos veszteséget és elvárható lett volna, hogy már 2009. szeptember – októberben intézkedjen a termelés befejezése és a munkaviszonyok megszüntetése érdekében. Ennek elmulasztása nem felel meg a felszámolótól elvárható gondossági követelménynek, jogellenes károkozó magatartásnak minősül, ezért kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára kártérítés megfizetésére. A II. rendű felperes keresetét azért utasította el, mert az rPp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.
- [13] A II. rendű felperes és az alperes fellebbezése, valamint az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezése folytán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az I. rendű felperesnek fizetendő tökeösszeg után a késedelmikamat-fizetési kötelezettség kezdő időpontját 2019. április 28. napjában, mértékét a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékben állapította meg. Részben alaposnak találta a II. rendű felperes keresetét, az alperest a II. rendű felperesnek 19.918.897 Ft és járulékai, valamint 166.286,59 euró és járulékai megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította, és az elsőfokú ítélet ezen felüli fellebbezett részét helybenhagyta.
- [14] A másodfokú bíróság – egyetértve az elsőfokú bírósággal – nem találta alaposnak az alperes pergátló kifogásait az I. rendű felperes perindítási jogosultsága és az előzményi hatósági eljárások hiánya miatt. Mellőzte viszont a per megszüntetésének kérdéskörében az elsőfokú ítéletnek az alperes valótlán adatszolgáltatáson alapuló jogellenes magatartása körében tett indokolását. Megalapozatlannak találta az alperesnek az I. rendű felperes keresetőségi joga hiányával kapcsolatban tett okfejtését is. Megállapította, hogy a felperes a bérgarancia-támogatást megállapító és folyósító munkaügyi központ jogutódja és mint állami foglalkoztatási szerv az adós hitelezőjeként jogosult a Cstv. 54. §-a szerinti kártérítési igény érvényesítésére.
- [15] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy az I. rendű felperes követelése nem évült el, ennek indokát azonban módosította. A másodfokú bíróság abból indult ki, hogy az I. rendű felperes és az adós cég között egyfajta speciális kötelmi jogviszony jött létre a bérgarancia-támogatás iránti kérelmek teljesítésével. Az I. rendű felperes kára ezért nem akkor következett be, amikor a folyósított támogatási összegek visszafizetése esedékessé vált, hanem amikortól kezdődően azt az adóstól visszakövetelhetette, azaz a felszámolás befejezésének időpontjában, 2019. április 27-én. Ezt figyelembe véve mivel az I. rendű felperes a keresetét 2016. október 12-én terjesztette elő, a kártérítési követelése nem hogy nem évült el, hanem idő előtti volt. A per alatt az

adós felszámolási eljárása befejeződött, ezért a másodfokú bíróság már nem vizsgálta az az elévülés nyugvását, illetve a félbeszakadását sem.

- [16] A másodfokú bíróság – a Pécsi Ítéltábla korábbi hatályon kívül helyező Gf.IV.40.008/2016/17. számú végzésében előírt tájékoztatásától eltérően, amely kötötte az elsőfokú bíróságot – a Legfelsőbb Bíróság EBH2011.2331. számú elvi bírósági határozatára hivatkozással arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek kellett azt bizonyítania a perben, hogy nem állt rendelkezésre elegendő fedezet a felperesek felszámolási költségnek minősülő követelése esedékességét is figyelembe véve a visszafizetés esedékessége és a felszámolási eljárás befejezése közötti időszakban. Erre tekintettel találta alaptalannak az I. rendű felperes csatlakozó fellebbezését, és az rPp. 3. § (3) bekezdése alapján az EBH-ban írtaknak megfelelően tájékoztatta a feleket arról, hogy a korábbi határozatában (Gf.IV.40.008/2016/17.) foglalt tájékoztatás abban a részében téves volt, hogy a felpereseknek kell bizonyítaniuk azt is, hogy nem volt a kielégítést megelőző esedékességű a) kategóriába sorolt hitelezői igény vagy a rendelkezésre álló összeg a felperesek követelését az azt megelőző esedékességű követelések miatt nem fedezte volna, valamint arról is, hogy a bizonyítás sikertelensége az alperes terhére esik. A másodfokú bíróság tájékoztatását követően az alperes további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelését kérte. A perben szerzett szakvélemény alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az adós vagyona a Cstv. 58. §-a szerinti kifizetés mellett az I. rendű felperes követelésére fedezetet nyújtott volna. Az alperes károkozó magatartását nem a támogatások igénybevétele vagy a valótlan adatszolgáltatás okozta, hanem az, hogy a támogatásokat esedékességükkor annak ellenére nem fizette vissza, hogy arra az adós vagyona fedezetet nyújtott volna, ezért az I. rendű felperes másodlagos keresetét az ott megjelölt első tényállítás alapján a Cstv. 54. §-a és az rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján megalapozottnak találta. Emiatt nem vizsgálta a termelés folytatásának indokoltságára és az okozati összefüggésre vonatkozó fellebbezési kérelmet, és erre tekintettel mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásából a valótlan adatszolgáltatás körében tett megállapításokat a közbenső mérleg készítésének elmulasztására is kiterjedően.
- [17] Rámutatott, a Cstv. jelen perben alkalmazandó 54. §-a alapján a felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt szerzett vagyona mértékéig (pro viribus felelősség) áll fenn. A felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt szerzett vagyon körébe a Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja alapján a termelő tevékenység minden árbevétele, illetve a felszámolás alatt szerzett összes bevétel beletartozik, ezért a másodfokú bíróság megállapítása szerint az alperes kártérítési felelőssége – az állításával szemben – nem korlátozható 30.141.000 Ft-ra.
- [18] Az ítéltábla hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes az alperes által készített zárómérleghez mellékelte pénzforgalmi kimutatással és a szakvéleménnyel igazolta a követelése fennállását, fedezetét, ezzel szemben az alperes nem bizonyította, hogy nem állt rendelkezésre elegendő felszámolási vagyon a támogatás visszafizetésére annak esedékessége és a felszámolási eljárás befejezése közötti időszakban. Ezért a másodfokú bíróság szükségtelennek tartotta, és emiatt nem is vizsgálta a termelés folytatásának indokoltságát és az okozati összefüggést vitató fellebbezési hivatkozásait az alperesnek. Utalt arra is, hogy az I. rendű felperesnek közvetlenül nem okozott kárt a felszámolót terhelő közbenső mérleg készítésének elmulasztása, ahogyan nem volt jelentősége a valótlan adatszolgáltatásnak sem az alperes felelősségének megállapítása körében. Erre tekintettel mellőzte az elsőfokú ítélet indokolásának ezzel kapcsolatos megállapításait
- [19] Nem értett egyet az alperesnek az Nemzeti Foglalkoztatási Alap (a továbbiakban: NFA) kára és a káronszerzés tilalma körében előadott okfejtésével sem.
- [20] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészítette ki, hogy az alperes 2015. augusztus 11-én behajthatatlansági nyilatkozatot adott ki a II. rendű felperesnek. A II. rendű felperes a keresetét elsődlegesen a Cstv. 58. §-a szerinti kielégítési szabály megsértésére alapította, ezért a másodfokú bíróság a követelések esedékességét és az adós bevételeit vizsgálta. Ez alapján

megállapította, hogy a II. rendű felperes követeléseit esedékességben megelőző felszámolási költség 408.650.033 Ft, amire az 1.047.578.520 Ft bevétel fedezetet nyújtott (volna), így a II. rendű felperes keresetét a Cstv. 54. §-a és az rPtk. 339. §-a alapján megalapozottnak találta. Kiemelte, a II. rendű felperes kártérítési követelése az alperessel szemben a 2015. augusztus 11-én kiadott behajthatatlansági nyilatkozat miatt az rPtk. 360. §-a alapján a nyilatkozat kiadásakor, 2015. augusztus 11-én vált esedékessé, ezért a késedelmikamat-fizetési kötelezettség kezdő időpontját e napban állapította meg. A pernyertesség, perveszteség módosult aránya miatt megváltoztatta az alperes által fizetendő perköltség mértékét is.

Felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

- [21] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az I. rendű felperes vonatkozásában a per megszüntetését, a II. rendű felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az I. rendű és a II. rendű felperes keresetének a teljes elutasítását kérte. Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az első- vagy a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta a felperesek perköltsége fizetésére kötelezése mellett.
- [22] Az alperes felülvizsgálati kérelmében az I. rendű felperes tekintetében alaki (pergátló) kifogást terjesztett elő az rPp. 130. § (1) bekezdés g) és 157. § a) pontja, az rPp. 130. § (1) bekezdés b) és c) pontja, az rPp. 157. § a) pontja alapján. Jogszabálysértésként hivatkozott még a Bér garancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Bat.) 8. §-a, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 6/A. §-a, a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) 39. § (1) bekezdése, 39/A. § (1) és (11) bekezdése, a 320/2014. (XII. 13.) Korm. rendelet 1. §-a, 10. §-a, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap kezeléséről és felhasználásáról szóló 18/2013. (VI. 11.) NGM rendelet 2. § (1) bekezdése, az államháztartási törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 9. § (8) bekezdése, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap kiadási előirányzatainak felhasználási szabályairól szóló 36/2015. (XII. 28.) NGM rendelet 1. § 1. számú mellékletének 7. sora, az rPp. 164. §-a, 206. §-a, az rPtk. 324. § (1) bekezdése, 325. § (1) bekezdése, 326. § (1)-(2) bekezdése, 327. § (1) bekezdése, 360. § (1) bekezdése, a Cstv. 54. §-a és az rPtk. 339. § (1) bekezdése, a Cstv. 3. § e) pontja, a Cstv. 52. §-a, 58. § (1) bekezdése, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 11. § (1), (10) és (11) bekezdései, 15. § (7) bekezdése, 23. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdése, továbbá a felszámolás számviteli feladatairól szóló 225/2020. (XII. 19.) Korm. rendelet 4. § (7) bekezdése és 9. §-a megsértésére.
- [23] A pergátló kifogása körében kifejtette, hogy az alperes nem okozott (okozhatott) kárt az I. rendű felperes vagyonában. Ha történt is károkozás, az a bér garancia-támogatás forrásához szolgáló Nemzeti Foglalkoztatási Alapot (korábban: munkaerőpiaci alap) érte, amely az Áht. szerinti elkülönített állami pénzalapnak minősül az Flt. 139. § (1) bekezdésére figyelemmel. Hangsúlyozta, hogy az Flt. 39/A. § (1) és (2) bekezdése alapján a Bér garancia Alapot mint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap részét, a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter által vezetett minisztérium és nem az I. rendű felperes kezeli. Álláspontja szerint mivel az I. rendű felperest nem jogosítja fel a jogszabály a Bér garancia Alapot ért kár érvényesítésére, a pert vele szemben emiatt meg kellett volna szüntetni.
- [24] Az előzményi eljárás hiánya miatt azért kérte a per megszüntetését, mert álláspontja szerint a Bat. 8. §-a speciális eljárási rendet ír elő a bér garancia-támogatásokkal kapcsolatos jogsértésekre. A felszámolónak a „büntetőkamatokat” kell csak viselnie, az I. rendű felperesnek hatósági eljárásban hatósági határozattal kellett volna köteleznie a támogatás visszafizetésére, miután a hatósági eljárásban feltárta a tényállást és az esetleges jogsértéseket. Hivatkozott arra is, hogy mivel az I. rendű felperes a felszámolónak a Cstv.-be ütköző magatartására hivatkozással érvényesíti a

kártérítési igényét, a Cstv. 51. §-a szerinti kifogásolási eljárást mint speciális jogvédelmi eszközt is igénybe kellett volna vennie, amelynek elmaradása kizárja a perbeli igényérvényesítést.

- [25] Állította, hogy az I. rendű felperes perbeli legitimációja (kereshetőségi joga) az rPp. 3. § (1) bekezdésének második mondata alapján hiányzik, ezért elsődlegesen erre hivatkozással kérte a kereset elutasítását. Kiemelte, hogy mivel a perben érvényesített kár az I. rendű felperes helyett az NFA vagyonát érte, emiatt nem jogosult az I. rendű felperes az NFA-t ért kártérítést érvényesíteni.
- [26] Érelmezte a jogerős ítéletnek az elévülési kifogása tárgyában tett megállapításait is. Állította, hogy az rPtk. 324. § (1) bekezdése, 326. § (1) bekezdése és 360. § (1) bekezdése alapján akkor kezdődik, amikor a felperesek követelése esedékessé vált. Az I. rendű felperes adóssal szembeni hitelezői igénye 2009. július 25. és 2013. augusztus 23. között vált esedékessé, míg a II. rendű felperes számlái közül a legutolsó 2010. november 18-án, a kölcsönkövetelése pedig 2010. december 31-én vált esedékessé. Álláspontja szerint a felperesek állított kára akkor következett be, amikor a támogatást annak esedékességekor a felszámolás alatt álló adós vagyonából nem fizette vissza, ezért a felperesek követelése elévült. Vitatta a másodfokú bíróságnak azt a megállapítását is, hogy az adós kötelmi jogviszonyban állt az I. rendű felperessel, a BDT2013.2947. számon közzétett határozat – amely állítása szerint ellentétes a Kúria Gfv.VII.30.314/2015. számú határozatával – emiatt szerinte nem vehető figyelembe. Hangsúlyozta, hogy az I. rendű felperes és az adós között a Bat. szerinti közigazgatási jogviszony állt fenn. A kár a bérgarancia-visszafizetés esedékességekor következett be az NFA-nál, a kárigény elévülésének kezdő időpontja is ez. Kiemelte, hogy bár a jogerős ítélet – eltérő jogi álláspontja miatt – nem vizsgálta az elévülés nyugvását, az jelen ügyben nem is merült (merülhetett) fel, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság PK 51. számú állásfoglalására is. Az alperes a felszámolás kezdetétől folyamatosan arról tájékoztatta a hitelezőket, így a felpereseket is, hogy a felosztható vagyon hiányára tekintettel egyszerűsített felszámolás lefolytatását kéri. A felperesek már a kártérítési igényeik esedékessé válását megelőzően, de még a zárómérleg benyújtása előtt tudomást szereztek arról, hogy a felszámolás befejezésekor nem lesz fedezet a követeléseikre, emiatt az elévülés nyugvása kizárt, a követelések elévültek.
- [27] A II. rendű felperes vonatkozásában utalt arra is, hogy az „elhúzódó termelésre”, illetve a „fedezet nélküli megrendelésekre” való hivatkozás az rPp. 146. § (5) bekezdés a) pontja szerinti tiltott keresetváltoztatásnak minősül. A 2015. október 22-i keresetlevelében ugyanis a II. rendű felperes még nem hivatkozott ezekre a körülményekre, csak a 2017. április 6-i előkészítő iratában alapozta rájuk a kártérítési igényét.
- [28] Állította, a jogerős ítélet a bizonyítási teher helytelen telepítése és a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen értékelése miatt is jogszabálysértő.
- [29] Hangsúlyozta, a kirendelt szakértő szakvéleményében kategorikusan azt állapította meg, hogy – eltekintve az I. rendű felperes első két követelésétől, amelyekre alapított kárigények elévültek – az adós vagyona nem fedezte a felperesek hitelezői igényét. A másodfokú bíróság által figyelembe vett EBH2011.2331. számú elvi bírósági határozat – az eltérő tényállás miatt – a jelen ügyben nem irányadó. Álláspontja szerint a felperesek kártérítési tényállításaikat (a termelő tevékenység jogszerűtlen folytatása, valótlán adatszolgáltatás, fedezet nélküli megrendelések) nem bizonyították, ezért nem vehetők figyelembe a „terhére.”
- [30] Vitatta a jogerős ítéletnek azt a megállapítását is, hogy az adós folyó árbevételeit elsősorban nem az annak megtermeléséhez szükséges költségekre kellett fordítania. Hivatkozott arra is, hogy a felszámoló nem köteles az adós vagyonát napról-napra, minden számla esedékessé válásakor külön kimutatni, azt a felszámolási zárómérleg elkészítésekor kell számba vennie. Az Sztv. 11. § (1), (10) és (11) bekezdése, a Cstv. 54. §-a és 57. §-a alapján pedig azt a következtetést vont le, hogy a termelő tevékenység pénzügyi eredménye a zárómérleg készítésekor válik az adós vagyonává, azt ezt követően kell a hitelezői igények kielégítésére fordítani. A Nemzetgazdasági Minisztérium Számviteli és Felügyeleti Főosztályának állásfoglalására, a Szegedi Ítéltábla Fpkf.I.30.014/2010/2. számú határozatára és a fellebbezéséhez már csatolt, más adósok ügyében előterjesztett

zárójelentésekre hivatkozással állította, hogy a magatartása nem volt felróható, kártérítésre okot adó magatartásként értékelendő.

- [31] Fenntartotta azt az állítást, hogy ha az adós gazdasági tevékenységéből eredő bevételeket – a zárómérleg elkészítése előtt – azok megszerzésekor haladéktalanul az esedékességi sorrendben előbb álló a) kategóriás hitelezői igényekre kellene fordítani, ez ellehetetlenítené a felszámolási eljárásokat. Egy korábbi esedékességű bérgarancia-visszafizetési kötelezettség teljesítése után ugyanis a felszámolók még a postaköltségeket, vagyonszármérési és értékesítési költségeket sem lennének jogosultak kifizetni, nem beszélve a továbbfolytatott termelés költségeiről. A Cstv. 58.§-ának ilyen tartalmú jogértelmezése ellentétes a jogalkotó szándékával, a Bat. kodifikálásakor meghatározott jogalkotói céllal.
- [32]Érelmezte a jogerős ítéletnek a bizonyítási teher tárgyában kifejtett érvelését, mivel az szerinte az rPp. 3. § (3) bekezdését és 164. § (1) bekezdését, továbbá a Cstv. 58. § (1) bekezdését és az rPtk. 339. § (1) bekezdését is sérti. Álláspontja szerint nem őt terhelte annak bizonyítása, hogy az adós nem rendelkezett a felperesek kártérítési igényének alapjául szolgáló hitelezői igény visszafizetésére fedezettel. Ezzel szemben a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk a kártérítési igényeiket megalapozó jogellenes magatartásokat, ezek és a káraik közötti okozati összefüggést. A mentesüléséhez szükséges kimentés bizonyítása akkor terhelte volna, ha a felperesek bizonyítani tudták volna a kártérítési felelőssége megállapításához szükséges feltételeket.
- [33] Rámutatott, hogy a helytelenül meghatározott bizonyítási teher miatt a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésén alapul a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy az adósnak a felperesek kárigénye alapjaként megjelölt hitelezői igényei visszafizetésére fedezete volt. Ez a megállapítás sérti az rPp. 206. § (1) bekezdését és figyelmen kívül hagyja a szakvélemény megállapításait. Részletesen elemezte a felperesek követeléseit és az adós vagyonát: az I. rendű felperes első bérgarancia-támogatás visszafizetése iránti igénye 9.102.877 Ft volt, amelyet 74.563.559 Ft korábbi esedékességű kötelezettség előzött meg. A második igénye 26.772.435 Ft volt, amelyet 108.834.227 Ft korábbi kötelezettség előzött meg. A szakvélemény alapján az adós árbevétele 2009 májusától 2010 májusáig havonta 24.335.000 Ft, 2009-ben összesen 171.633.000 Ft volt. Ezeket az adatokat figyelembe véve arra a következtetésre jutott, hogy fizikai és gazdasági lehetetlenség annak állítása, hogy az adós az I. rendű felperes első két igénye kielégítéséhez a szükséges forrással rendelkezett. Az I. rendű felperes további igénye és a II. rendű felperes követeléseit ezt követően keletkeztek, ami bizonyítja, hogy a perbeli igényeik megfizetésére nem volt az adósnak fedezete, emiatt pedig a felperesek kielégítési sorrend megsértésére alapított kártérítési igényei megalapozatlanok.
- [34] Vitatta a II. rendű felperes számlaköveteléseit tárgyában tett megállapításokat, és azt is, hogy ezek a termelő tevékenység költségeinek minősülnek. Hivatkozott a 2016. október 12-i előkészítő iratához csatolt, Bergmann Péterné szakértő által készített szakvéleményre (A/8.), amely alátámasztja azt az állítást, hogy a hiányolt szállítóleveleket a II. rendű felperes azóta sem csatolta be, nem bocsátotta rendelkezésre, a II. rendű felperes teljesítésével kapcsolatos okiratok és a számlák nem feleltek meg az adósnál kialakított bizonylati rendnek.
- [35] Hangsúlyozta, hogy az rPtk. 339. §-a alapján a másodfokú bíróságnak nem volt lehetősége eltérni az I. rendű felperes által megjelölt jogcímtől. Állította, hogy az rPtk. 355. § (1) és (4) bekezdésében írt káronszerzés tilalma miatt az I. rendű felperes kártérítési követeléséből le kellett volna vonni a termelő tevékenység folytatása és az adósnál „megmaradt” munkahelyek miatt az NFA-nál elért megtakarítás összegét.
- [36] Fenntartotta azt az állítást is, hogy a Cstv. 54. § (1) bekezdésének és a Cstv. 4. § (2) bekezdésének jelen perben alkalmazandó rendelkezései miatt a felszámoló kártérítési felelősségének felső korlátja 30.141.000 forint. A termelő tevékenység minden bevétele nem tartozik az adós vagyonába, ezért a felperesek keresetét ezt meghaladóan – a jogalap fennállta esetén is – el kellett volna utasítani. Sérelmezte a jogerős ítéletnek azt a megállapítását is, hogy nem tudta kimenteni magát a kártérítési felelőssége alól. Ennek körében az rPp. 206. § (1) bekezdésének sérelmére hivatkozással állította,

hogyan a bizonyítási érdek és a bizonyítási teher kiosztása körében a másodfokú bíróság által megállapított „bizonyítatlanság” nem értékelhető a hátrányára.

- [37] Az I. rendű és a II. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte.
- [38] Az I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett, amelyben a jogerős ítéletnek a késedelmikamat-fizetési kötelezettség kezdő időpontját megváltoztató rendelkezése hatályon kívül helyezését és e vonatkozásban az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a jogerős ítélet indokolásából a (123)-(128) bekezdések és a (159)-(160) bekezdések törlését, valamint a (143) bekezdésben kifejtett indokok helyett annak megállapítását kérte, hogy az alperes gazdaságilag indokolatlan veszteséges termelés folytatása alatti támogatás igénylésekkel, illetve erre az időszakra valótlán adatszolgáltatással és azzal okozott kárt, hogy a leigényelt támogatásokat esedékességükkor annak ellenére nem fizette vissza, hogy az adós vagyona fedezetet nyújtott. Ezt meghaladóan a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Csatlakozó felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként a Cstv. 54. §-át, az rPtk. 339. § (1) bekezdését, 355. § (1) bekezdését, (2) bekezdését, 360. § (1)-(2) bekezdését, az rPtk. 301. § (1), (5) bekezdését, valamint a Bat. 2. §-át, az rPp. 206. § (1) bekezdését és 220. § (1) bekezdését jelölte meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [39] A Kúria az I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme tárgyában mindenekelőtt rögzíti, hogy nincs helye csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek olyan kérdésben, amelyben a felülvizsgálat kizárt, az rPp. 271. § (1) bekezdés *c)* és *d)* pontja értelmében pedig a jogerős határozatnak csupán a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezése, illetve csupán az indokolása felülvizsgálattal nem támadható. A felülvizsgálat igénybevétele kizártságának eseteit az rPp. a jogbiztonság igénye miatt sorolja fel taxatíve, az e tilalom ellenére benyújtott kérelmet a Kúriának hivatalból el kell utasítania. Az I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontjának megváltoztatását és a jogerős ítélet indokolásából az elévülés és az alperes jogellenes magatartásával kapcsolatosan az elsőfokú ítéletből mellőzött hivatkozások törlését kérte, erre azonban az rPp. 271. § (1) bekezdés *c)* és *d)* pontjának kizáró rendelkezése alapján csatlakozó felülvizsgálati kérelem alapján nincs lehetőség. A Kúria ezért az I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmét az rPp. 273. § (6) bekezdése alapján alkalmazandó 273. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján hivatalból elutasította.
- [40] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt az abban hivatkozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [41] A Kúriának az alperes pergátló kifogására, valamint arra tekintettel, hogy a felülvizsgálati eljárás során az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a permegszüntetési okot hivatalból kell észlelnie, elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az I. rendű felperessel szemben fennáll-e az rPp. 130. § (1) bekezdés *g)* illetve *b)* vagy *c)* pontjában írt feltétel, amelynek jogkövetkezményét az eljáró bíróságok nem vonták le.
- [42] A Kúria rámutat arra, hogy a jogerős ítélet helytállóan foglalt állást abban a kérdésben, hogy megalapozatlanok az alperes alaki (pergátló) kifogásai. Az I. rendű felperes az adós egyik hitelezőjeként a Cstv. 54. §-ára hivatkozással érvényesített kártérítési igényt az alperessel szemben. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem vitatta, hogy az adós felszámolójaként a visszatérítendő bér garancia-támogatás érvényesítésére jogosult hitelezőként az I. rendű felperest vette nyilvántartásba. Az alperes által felhívott speciális jogszabályokból nem vonható le az a jogi következtetés, hogy a felperesnek mint az adós hitelezőjének nincs perindítási jogosultsága. A Cstv. 54. §-a azért nem „nevesíti” a felszámolóval szembeni kártérítési per indítására jogosult személyeket, mert a polgári jogi felelősség alkalmazására utaló rendelkezés (az adott ügyben ez az rPtk. 339. §-a) miatt erre nincs is szükség. A felszámoló felelőssége ugyanis olyan sui generis kárfelelősség, ahol az adós hitelezője és a felszámoló között a felszámoló károkozó magatartása

(kötelezettségzegése) keletkezteti azt a kötelmi jogviszonyt, amely megteremti a hitelezők perindítási jogosultságát. Az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt, az alapkezelésről rendelkező – elsősorban pénzügyi rendelkezéseket tartalmazó – jogszabályokból az állapítható meg, hogy a felperes mint a munkaügyi központ jogutódja jogosult a bérgarancia-támogatások visszakövetelésére (behajtására). Ezt a jogértelmezést támasztja alá a Cstv. 80. §-ának az a rendelkezése is, amely a hitelezői igény érvényesítése körében a követelés behajtására jogosult számára adja meg a teljeskörű felhatalmazást az elkülönített állami pénzalapok esetén is. Kiemeli a Kúria, hogy az I. rendű felperes mint hitelező kártérítési igénye érvényesítéséhez külön “felhatalmazó” rendelkezésre a speciális jogszabály, a Cstv. 54. §-a miatt nincs is szükség. Mivel az alperes elismerte, hogy a felszámolási eljárásban a bérgarancia-támogatással kapcsolatos követelést érvényesítő hitelezőként az I. rendű felperest vette nyilvántartásba, súlytalanok a perindítási jogosultság hiánya körében az NFA vagyona tett egyéb hivatkozásai.

[43] sérelmezte az alperes az előzményi eljárások hiánya miatt az rPp. 157. § a) pontja alkalmazásának mellőzését is. A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a Bat. 8. § (1) bekezdése azért nem irányadó, mert az a jogosulatlanul igénybe vett vagy nem jogszerűen felhasznált támogatás visszafizetéséről rendelkezik, a perbeli támogatás igénybevétele és felhasználása pedig jogszerű volt. Az I. rendű felperes keresetleveléhez csatolt, a per tárgyát képező visszatérítendő támogatásról a Bat. 4. § (3) bekezdése alapján rendelkező határozatai a Bat. 9. § (1) – (3) bekezdésének megfelelően tartalmazták a visszafizetésre kötelezés módját és idejét is. Az alperes az adós felszámolójaként ez alapján vette felszámolási költségként nyilvántartásba az I. rendű felperes hitelezői igényét. Az alperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt jogszabályokat [a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2014. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 88. §, 94. § (1) bekezdés c) pont] a Bat. 4. § (3) bekezdése alapján a Bat.-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Az alperes a Bat. 9. § (1) bekezdése szerint pedig már a támogatás iránti kérelmeknek helytadó határozataiban rendelkezett azok visszafizetéséről is, ezért helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy szükségtelen volt határoznia az “ismételt” visszafizetésre kötelezésről. Emiatt nem vehető figyelembe az alperesnek a hatósági szerződés megkötésével kapcsolatos hivatkozása sem. A Ket. 94. § (1) bekezdés c) pontja miatti jogszabálysértés pedig azért nem áll fenn, mert az I. rendű felperes hatósági ellenőrzése során kibocsátható cselekmények kizárólag eljárásjogi természetű döntések. A hatóság sem az ellenőrzés során, sem annak eredményeként, lezárásaként nem rendelkezik érdemi beavatkozási, érdemi döntési jogosultsággal. A valótlan adatszolgáltatás vizsgálata tárgyában indult ellenőrzési eljárásban a felszámoló Cstv. 54. §-án alapuló marasztalását a Bat. 8. § (2) bekezdése kizárja, kimondva, hogy a felszámoló csak a kamatrész miatt felel, a támogatás visszafizetése az adós vagyonát terheli. Azt pedig az alperes sem állította, hogy ennek időpontjában az adós vagyonából az I. rendű felperes hitelezői igénye visszafizetésre kerülhetett volna. A felszámolás közzététele után a polgári bírósági eljárás kezdeményezését kizárja a Cstv. 38. § (3) bekezdése.

[44] A Cstv. 51. §-a szerinti kifogásolási eljárás hiányára hivatkozás körében kiemeli a Kúria, hogy mivel az I. rendű felperesnek az alperes felmentéséről rendelkező határozatból jutott tudomására a felszámolónak a Cstv. 58. §-át sértő tevékenysége, a felszámolási eljárásban a felmentett felszámolóval szembeni kifogásolási eljárásban az igénye már nem volt érvényesíthető. Az alperes által felhívott BDT2006.1371. számú döntés több ok miatt sem vehető figyelembe. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. Törvény (Bszi.) 25. §-a és 32. §-a alapján ez az eseti döntés a Kúriát nem köti, egyébként pedig eltérő tényállás alapján született, mert a perbeli igénytől eltérően jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésének érvényesítése tárgyában tartalmaz megállapításokat.

[45] Megalapozatlanul állította az alperes felülvizsgálati kérelmében az I. rendű felperes keresetösségi jogának a hiányát is. A perbeli legitimáció a fél és a per tárgya közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis azt jelenti, hogy a felperest megilleti a keresettel érvényesített jog az alperessel

szemben, hiánya a kereset érdemi elutasításához vezet. Az anyagi jogi legitimáció kérdése mint a keresetőségi jog jelenik meg a bírói gyakorlatban, amely a felperes igényérvényesíthetőségi jogosultságát jelenti. A Kúria egyetértett a jogerős ítéletnek azzal a megállapításával, hogy mivel a felperes mint állami foglalkoztatási szerv a jogutódja a visszatérítendő támogatást folyósító munkaügyi központnak, a NFA bérgarancia alaprészét érintő támogatási kérelmekkel kapcsolatos jogköröket az Flt. 39/A. § (1) bekezdése szerinti utaló rendelkezése alapján – figyelemmel a Vhr. 1. § (1) és (3) bekezdés, 17. § (3) bekezdésére is – nem a miniszter gyakorolja. Az I. rendű felperes nem jogosulatlanul igénybe vett támogatás miatt érvényesít kártérítést, ezért az adott ügyben a keresetőségi jogát a Bat. 8. § (3) bekezdése helyett a Cstv. 54. §-a alapján alkalmazandó rPtk. 339. § (1) bekezdése teremti meg.

- [46] Arra helytállóan hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértően állapította meg a felperesek követelése elévülésének kezdő időpontjaként a felszámolási eljárás befejezésének időpontját. Az ítéletablának az a következtetése sem helytálló, hogy az I. rendű felperes és az adós között „egyfajta speciális kötelmi jogviszony jött létre” a bérgarancia-támogatás iránti kérelmek tárgyában.
- [47] A bérgarancia-támogatás visszafizetésének esedékessé válását a Bat. 9. § (1) bekezdése határozza meg. A felszámoló alperessel szembeni kártérítési követelés elévülése kezdő időpontjának meghatározásánál azonban nem annak van jelentősége, hogy a perben érvényesített hitelezői igény visszafizetése mikor vált esedékessé, mivel a felperesek kára ekkor még nem következett (következhetett) be. A határozatban előírt visszafizetés elmulasztása – a felszámoló kötelezettsége megszegésének hiányában (például ha a felszámoló azért nem fizeti vissza a támogatást az adós vagyonából az esedékességkor, mert a kifizetésekkel kapcsolatos jogszerű eljárása mellett sincs rá fedezet) – nem eredményezi automatikusan az I. rendű felperes károsodását. A károsodás az adott tényállás esetében – a jogerős ítéletben foglaltaktól eltérően – nem is a felszámolási eljárás befejezésével, hanem az alperes jogellenes magatartása kifejtésének időpontjában, azzal egyidejűleg, vagyis akkor következett be, amikor a felszámoló a támogatás visszafizetése helyett más jogosult részére későbbi esedékességű felszámolási költséget fizetett ki, és ennek eredményeképpen az adós vagyonából az I. rendű és a II. rendű felperes követelése már nem volt kielégíthető. A kártérítési követelés elévülésének kezdő időpontja tehát ahhoz az időponthoz köthető [rPtk. 360. § (1) bekezdés, 326. § (1) bekezdés].
- [48] Ez a feltétel az I. rendű felperes állítása szerint az ő vonatkozásában 2012. végén állt be. A felszámolónál az I. rendű felperes által 2013. márciusában tartott ellenőrzés (1/F/8.) tárta fel, hogy az alperes az adós vagyonának értékesítéséből befolyt vételárból a Cstv. 58. §-át sértő kifizetéseket teljesített, értékesítette a gépeket, befejezte a termelést. A jogsértő kifizetések konkrét időpontja, a vagyonértékesítések és az adós tényleges “pénzmozgása” ugyan a felszámoló könyvviteli mulasztásai miatt a szakvélemény szerint nem állapítható meg, az azonban igen, hogy a károkozás 2012. végén bekövetkezett. Az alperes a Cstv. 58. §-át sértő módon használta fel az adós bevételeit, egyéb pénzeszköz már nem folyt be, vagyonértékesítésre már nem került sor.
- [49] Az I. rendű felperes a keresetét – mindezekhez képest – az rPtk. 324. § (1) bekezdése szerinti öt éves elévülési időn belül előterjesztette, az elévülés nyugvásának, illetve félbeszakadásának a jogvita eldöntése szempontjából ezért már nem volt jelentősége.
- [50] Az alperes ugyan a felülvizsgálati kérelmében “elkülönítette” az I. rendű felperes kárát az NFA vagyonának csökkenésétől, ebből vezetve le az elévülés kezdő időpontjaként az egyes támogatások határozat szerinti visszafizetési időpontját, azonban ezt a jogértelmezést az zárja ki, hogy az alperes kötelezettségeinek megszegése miatt a kárfelösségi jogviszony a felszámoló (alperes) és az I. rendű felperes (hitelező) között jött létre.
- [51] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletnek azzal a megállapításával is, hogy a II. rendű felperes kártérítési követelése sem évült el, annak kezdő időpontja azonban nem a felszámolási eljárás befejezésével egyezik meg. Az ítéletábla ugyanis nem vette figyelembe, hogy az alperes

felmentésére – a II. rendű felperes 2013. szeptember 18-án előterjesztett kérelmére – részben azért került sor, mert jogsértő módon nem tett eleget az Fpkhf. IV. 30.270/2011/2. számú végzésben foglaltaknak és a II. rendű felperes hitelezői igényét az adós rendelkezésre álló pénzeszközéből nem fizette meg, holott 75.086.83 euró és 43.807.373 Ft bevétel realizálódott 2012-ben. Az alperes ezzel megsértette a Cstv. 58. §-át is, mivel későbbi esedékességű kifizetést teljesített, ezért a II. rendű felperes károsodása is ekkor megtörtént. Ennek időpontjához képest pedig a kártérítési igény érvényesítésére az öt éves elévülési határidőn belül sor került, annak elévülése nem következett (következhetett be).

- [52] A Cstv. jelen ügyben alkalmazandó 54. §-a szerint a felszámoló a felszámolás során az adott helyzetben általában elvárható gondossággal köteles eljárni, kötelezettségeinek megszegésével okozott kárért a polgári jogi felelősség általános szabályai szerint felel. A felszámoló felelőssége az adósnak a felszámolás kezdő időpontjában meglévő, illetve a felszámolás alatt szerzett vagyonára [Cstv. 3. § (1) bekezdés *e*) pont, 4. § (2) bekezdés] terjed ki.
- [53] Az alperes Cstv. 54. §-án alapuló kártérítési felelőssége megállapításához emiatt abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az alperes tanúsított-e jogellenes magatartást, azaz megsértette-e a felszámolási költségek kielégítésének a Cstv.-ben meghatározott sorrendjét.
- [54] Maradékátalanul egyetértett a Kúria az ítéletábra álláspontjával abban, hogy a felszámolási költségek kiegyenlítésének elve és a Cstv. 58. § (1) bekezdése alapján a felszámolónak a felszámolási költségek kiegyenlítésekor azok esedékességét kell figyelembe vennie. A Kúria nem kíván eltérni a Gfv.VII.30.062/2015/6. számú határozatában kifejtett állásponttól és az adott ügyben is irányadónak tekinti azt, hogy a Cstv. 57. § (1) bekezdés *a*) pontja szerinti felszámolási költség a Cstv. 58. § (1) bekezdése értelmében esedékességkor elégitendő ki a felszámolás során az adós felszámolás körébe tartozó vagyonából.
- [55] sérelmezte a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletnek a felperesek hitelezői igénye kielégítése alapjául szolgáló vagyon meghatározása körében tett megállapításait is. Rámutat a Kúria, hogy az alperesnek az az állítása, hogy a felszámolás alatt folytatott gazdasági tevékenység pozitív bevétele tartozik csak az adós vagyonába, a felülvizsgálati kérelmében felhívott jogszabályokból nem vezethető le, ellentétes az Sztv. 15. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott követelményekkel, a könyvviteli nyilvántartással szemben támasztott valóság elvével. A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy az adós vagyonába az alperes által 2014. december 17-én benyújtott pénzforgalmi kimutatásban feltüntetett bevétel (1.047.578.520 Ft) tartozik.
- [56] Az alperes – a konkrét jogszabály megjelölése nélkül – megalapozatlanul állította, hogy a termelő tevékenység pénzügyi eredménye a zárómérleg készítésekor válik az adós “vagyonává”. Ez a hivatkozása önmagának is ellentmondott, mivel a zárómérleg elkészítésekor már nem maradt olyan bevétel, ami “vagyonná válhatna”, mivel azt már korábban másra fordította (az eszköz-forrás oldal ugyan nem változik, de a kifizetéssel arányosan csökken a hitelezői követelés mértéke).
- [57] Az alperes felülvizsgálati kérelmében felhívott ítéletábrái határozatok és más adósok felszámolási eljárásának “gyakorlata” az alperes Cstv. 54. §-a szerinti felelőssége körében nem relevánsak, ezért azokat helytállóan hagyta figyelmen kívül a másodfokú bíróság.
- [58] A felperesek kártérítési igénye érdemi vizsgálatánál a továbbiakban – mivel az alperes az eljárásjogi jogszabályok jogszabálysértő alkalmazását és a bizonyítékok értékelésével összefüggő jogszabálysértés miatt az anyagi jogszabályok megsértését is állította – abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy helytállóan jutott-e az ítéletábra arra a következtetésre, hogy a felpereseknek azzal a tényállításával szemben, hogy a káruk bekövetkezését (a hitelezői igényük kielégítésének részbeni elmulasztását) nem az alperes jogellenes magatartása okozta, az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az adós vagyonából a felperesek hitelezői igényének visszafizetésére nem volt lehetősége.
- [59] A Kúria egyetért a jogerős ítéletben is felhívott EBH2011.2331. számú határozatban a feleket terhelő bizonyítási kötelezettség tárgyában kifejtett állásponttal. A felszámolóval szemben a Cstv.

54. §-ára hivatkozással indult perekben a feleket terhelő bizonyítási teher és a bizonyítási érdek (kötelezettség) felszámolóra “telepítésének” az az észszerű indoka, hogy a hitelező – a felszámolóhoz képest – kirívóan információasszimmetrikus helyzetben van, a felszámolási eljárásról kizárólag a felszámoló által a Cstv.-ben meghatározott módon és időben adott “tájékoztatás” (pl. a Cstv. 50. § (1) bekezdése alapján készítendő közbenső mérleg) áll rendelkezésére még akkor is, ha a felszámoló betartja a Cstv.-nek a hitelezők tájékoztatására vonatkozó rendelkezéseit. Az alperes pedig nem jelölt meg a felülvizsgálati kérelmében olyan jogszabálysértést, amely indokolná az adott ügyben alkalmazott bírói gyakorlattól való eltérést.

- [60] Az alperesnek az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelését állító felülvizsgálati érvelésével kapcsolatban kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésre. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség (Kúria Pfv. V. 20.366/2016/4., megjelent: BH2017.155.).
- [61] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg a rendelkezésre álló okiratok alapján, hogy az alperes a Cstv. 58. §-a (1) bekezdése szerinti kielégítési szabályt megsértve nem fizette meg az adós vagyonából a felperesek hitelezői követlését. A bizonyítékok mérlegelése körében olyan jogszabálysértést, amely alapján eltérő következtetésre kellett volna jutni, a felülvizsgálati kérelem sem jelölt meg. Az alperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul állította, hogy a szakvélemény nem támasztotta alá a felperesek állításait, a jogerős ítélet pontosan utalt is a szakvélemény e szempontból releváns megállapításaira. A szakvélemény megállapításai összhangban voltak Szűcsné Kovács Magdolna igazságügyi könyvszakértőnek a nyomozati eljárásban beszerzett szakvéleményével is, annak megállapításait a perben készült szakvélemény is felhasználta (112. szakvélemény 5. oldal).
- [62] A II. rendű felperes követelését a NAV Zala Megyei Adóhivatal ÁFA Ellenőrzési Osztály 2009-2010. évre vonatkozóan készített ellenőrzési jegyzőkönyve is alátámasztotta (22/F/1. alatti okirat, 112. szakvélemény 87. oldal), az alperes által A/8. alatt csatolt magánszakértői vélemény nem volt alkalmas a szakvélemény aggályossá tételére.
- [63] Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelem állításával szemben a jogerős ítélet nem sérti az rPp. 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a Cstv. 53. § (3) bekezdését és az Sztv. 169. § (1) és (2) bekezdését sem. A bizonyítatlanság következményeit abban a körben, hogy a felszámoló hibájából az iratok teljeskörűen nem álltak rendelkezésre a könyvszakértői bizonyítás lefolytatásához és mindenre kiterjedő konkrét megállapításokhoz, az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül, az rPp. 3. § (3) bekezdése és az rPp. 164. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával hárították az alperesre. A Cstv. 50. § (1) bekezdése alapján a felszámoló a felszámolási eljárás során kifizetéseket a Cstv. szerinti rendben teljesíthet, amelyet a közbenső jelentéshez csatolt közbenső mérleggel is igazolnia kell. Kiemeli a Kúria, hogy a jogerős ítélettől eltérően az alperesnek azt mulasztását, hogy a felszámolás alatt közel öt évig nem készített közbenső mérleget, jogszabálysértés nélkül értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében a felszámoló terhére, a bizonyítási teher és a bizonyítatlanság jogkövetkezményének az alperesre “telepítésének” ez is az oka. Nem sérti a bizonyítékok okszerű mérlegelését az sem, hogy a kártérítési felelősség körében az alperes terhére értékelték, hogy az általa készített mérlegek, jelentések tartalmát az azok alapjául szolgáló könyvelési bizonylatokkal nem lehet alátámasztani. a könyvelési iratok hiányosak, a főkönyvi könyvelés részletek különböző időpontokban készültek, de egyetlen időpont vonatkozásában sem teljesek, sőt hiányosak, emiatt alkalmatlanok konkrét következtetésekre.

- [64] Rámutat a Kúria, hogy az rPp. 164. § (1) bekezdése alapján a felelősség alóli kimentéshez az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a felperesek hitelezői igényét megelőzően azért elégitett ki későbbi esedékességű felszámolási költséget, mert azok az adós vagyonának védelmével, a követelések behajtásával, a vagyon pénzzé tételével kapcsolatban merültek fel. Az alperes ugyan előadta ezeket a hivatkozásait, de értékelhető módon nem igazolta azokat. A felszámoló súlyosan jogszabálysértő tevékenységére utal a PS C.I. Kft.-vel kötött szerződés ellenőrzése során tanúsított magatartása is, amelyhez kapcsolódó kimentési tényállításokat nem is tett.
- [65] Az alperesnek az a hivatkozása, hogy a későbbi esedékességű felszámolási költségek kifizetésére a felperes bér garancia-támogatás visszafizetési hitelezői igényét megelőzően azért volt szükség, hogy az adós a termelést folytathassa, azért nem vehető figyelembe, mert az adós 2012. végétől már nem folytatott termelési tevékenységet. Az alperes által a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, a fellebbezéséhez csatolt, más adósok felszámolási eljárásában keletkezett okiratok pedig nem alkalmasak arra, hogy a felelősség alóli kimentése alapjául szolgáljanak, ahogyan az NFA körében tett hivatkozásai sem, a Kúria ez utóbbi kérdéskörben is egyetért a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel. Az adós felszámolási eljárásában a termelési tevékenység folyamatosan veszteséget okozott, a realizálható bevétel nem nyújtott fedezetet a kapcsolódó felmerült ráfordításokra. Ez okozta, hogy a deficitet (különbséget) az I. és II. rendű felperes "finanszírozta" (112. szakvélemény 78. oldal).
- [66] Mindezekre tekintettel az ügyben eljáró bíróságok a kártérítési felelősség polgári jogi szabályának helyes értelmezésével, jogszabálysértés nélkül következtek a felszámolási vagyon által fedezett felszámolási költségekre és állapították meg, hogy az adós vagyonértékesítéséből a felszámolási költségek kifizetésére fordítható összeg az alperes jogszerű eljárása esetén fedezte volna a felperesek perbeni hitelezői követelését. Erre tekintettel az alperes felszámolóként kifejtett jogellenes magatartása és a felperesek károsodása közötti okozati összefüggés miatt – a kimentés sikertelenségére is tekintettel – helye volt az alperes keresetük szerinti marasztalásának.
- [67] Nem követtek el az ügyben eljáró bíróságok a jogvita érdemi elbírálására kiható, lényeges eljárási szabálysértést az érvényesített követelések jogcímének meghatározása és a keresetek adott jogcímen történt elbírálása során sem. A Kúria e körben is egyetért a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel.
- [68] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [69] Az alperes eredménytelen felülvizsgálati kérelme következtében a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségét maga viseli, míg az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesek felülvizsgálati eljárási költségét, amelynek összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi (kamara jogtanácsosi) tevékenység figyelembevételével állapított meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései alapján, a II. rendű felperes esetén a 4/A. §-ára is figyelemmel.
- [70] A I. rendű felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmének hivatalbóli elutasítása miatt nem rendelkezett a Kúria e körben az eljárási illeték viseléséről, a kérelem a hivatalbóli elutasítása folytán illetékmentes volt [1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pont].
- [71] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 143. § (1) bekezdése alapján, mivel a felek a (2) bekezdés szerint az értesítés kiadásakor hatályos jogszabályi rendelkezések szerinti határidő alatt közös kérelemben nem kérték a tárgyalás megtartását, és a veszélyhelyzet megszűnését követő 15 napon belül sem terjesztettek elő tárgyalás tartása iránti kérelmet.

Budapest, 2020. november 24.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró

A kiadmány hitelül: